

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 717/2014**z dnia 27 czerwca 2014 r.****w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczące stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa ⁽¹⁾,po opublikowaniu projektu niniejszego rozporządzenia ⁽²⁾,

po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Pomocy Państwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Finansowanie przez państwo, które spełnia kryteria określone w art. 107 ust. 1 Traktatu, stanowi pomoc państwa i zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu powinno zostać zgłoszone Komisji. Jednakże na mocy art. 109 Traktatu Rada może określić kategorie pomocy, które są zwolnione z wymogu zgłoszenia. Zgodnie z art. 108 ust. 4 Traktatu Komisja może przyjąć rozporządzenia dotyczące takich kategorii pomocy państwa. Na mocy rozporządzenia (WE) nr 994/98 Rada postanowiła, zgodnie z art. 109 Traktatu, że pomoc *de minimis* może stanowić jedną z takich kategorii. Na tej podstawie uznaje się, że pomoc *de minimis*, czyli pomoc przyznana jednemu przedsiębiorstwu w danym okresie, która nie przekracza pewnej określonej kwoty, nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu i w związku z tym nie podlega procedurze zgłoszenia.
- (2) Komisja w licznych decyzjach wyjaśniała pojęcie pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Komisja określiła również kierunki swoich działań w odniesieniu do pułapu *de minimis*, poniżej którego można uznać, że art. 107 ust. 1 nie ma zastosowania, najpierw w zawiadomieniu w sprawie stosowania zasady *de minimis* do pomocy państwa ⁽³⁾, a następnie w rozporządzeniach Komisji: (WE) nr 69/2001 ⁽⁴⁾ i (WE) nr 1998/2006 ⁽⁵⁾. Ze względu na specjalne zasady stosowane w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz ze względu na ryzyko, że nawet niskie kwoty pomocy mogłyby spełniać kryteria określone w art. 107 ust. 1 Traktatu, sektor rybołówstwa i akwakultury wyłączono z zakresu stosowania powyższych rozporządzeń. Komisja przyjęła już pewną liczbę rozporządzeń określających zasady dotyczące pomocy *de minimis* przyznawanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury; ostatnim z nich było rozporządzenie (WE) nr 875/2007 ⁽⁶⁾. Na mocy tego rozporządzenia łączną kwotę pomocy *de minimis* przyznanej jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność w sektorze rybołówstwa uznawano za niespełniającą wszystkich warunków określonych w art. 87 ust. 1 Traktatu WE, jeżeli nie przekraczała ona 30 000 EUR na beneficjenta w okresie trzech lat podatkowych oraz łącznej kwoty określonej dla każdego państwa członkowskiego i stanowiącej 2,5 % rocznej produkcji sektora rybołówstwa. W świetle doświadczenia zdobytego podczas stosowania rozporządzenia (WE) nr 875/2007 należy dokonać przeglądu niektórych warunków ustanowionych w tym rozporządzeniu oraz zastąpić je nowym.
- (3) Pułap pomocy *de minimis*, którą jedno przedsiębiorstwo może otrzymać przez okres trzech lat od jednego państwa członkowskiego, należy utrzymać na wysokości 30 000 EUR. Pułap ten jest niezbędny do zagwarantowania, że można uznać, iż środek wchodzący w zakres niniejszego rozporządzenia nie wywiera wpływu na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, nie zakłóca konkurencji ani nie grozi jej zakłóceniem, jeżeli łączna kwota takiej pomocy przyznanej wszystkim przedsiębiorstwom w sektorze rybołówstwa i akwakultury w okresie trzech lat nie przekracza łącznej kwoty określonej dla każdego państwa członkowskiego i stanowiącej 2,5 % rocznych obrotów sektora rybołówstwa, tj. z działalności w zakresie połowów, przetwórstwa i akwakultury (górnny limit krajowy).

⁽¹⁾ Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. C 92 z 29.3.2014, s. 22.⁽³⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie zasady *de minimis* w odniesieniu do pomocy państwa (Dz.U. C 68 z 6.3.1996, s. 9).⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 30).⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5).⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rybołówstwa i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1860/2004 (Dz.U. L 193 z 25.7.2007, s. 6).

- (4) Do celów reguł konkurencji określonych w Traktacie przedsiębiorstwem jest każda jednostka wykonująca działalność gospodarczą niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania⁽¹⁾. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że wszystkie podmioty, które są kontrolowane (prawnie lub faktycznie) przez ten sam podmiot, należy traktować jako jedno przedsiębiorstwo⁽²⁾. Aby zagwarantować pewność prawa i ograniczyć obciążenia administracyjne, niniejsze rozporządzenie powinno zawierać wyczerpujący wykaz jasnych kryteriów określających, w jakich okolicznościach co najmniej dwie jednostki gospodarcze z tego samego państwa członkowskiego należy uznać za jedno przedsiębiorstwo. Spośród utrwalonych kryteriów służących określeniu „powiązanych jednostek gospodarczych” w definicji małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), określonej w zaleceniu Komisji 2003/361/WE⁽³⁾ i w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 800/2008⁽⁴⁾, Komisja wybrała te kryteria, które są właściwe do celów niniejszego rozporządzenia. Kryteria te są już znane organom publicznym i powinny obowiązywać, z uwagi na zakres niniejszego rozporządzenia, zarówno w odniesieniu do MŚP, jak i dużych przedsiębiorstw. Kryteria te powinny zapewnić, że grupa powiązanych jednostek gospodarczych zostanie uznana za jedno przedsiębiorstwo do celów stosowania zasady *de minimis*, natomiast jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane wyłącznie dlatego, że każda z nich jest bezpośrednio związana z danym organem publicznym lub danymi organami publicznymi, nie będą traktowane jako wzajemnie powiązane. Uwzględnia się tym samym szczególną sytuację jednostek gospodarczych, które są kontrolowane przez ten sam organ publiczny lub te same organy publiczne, ale które mogą posiadać niezależne uprawnienia decyzyjne.
- (5) Biorąc pod uwagę zakres wspólnej polityki rybołówstwa oraz definicję sektora rybołówstwa i akwakultury określoną w art. 5 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013⁽⁵⁾ niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury.
- (6) Ogólną zasadą jest, że nie należy udzielać żadnej pomocy w sytuacji, gdy prawo UE, a w szczególności zasady wspólnej polityki rybołówstwa, nie są przestrzegane. Zasada ta ma zastosowanie również do pomocy *de minimis*.
- (7) Ze względu na potrzebę zapewnienia spójności z celami wspólnej polityki rybołówstwa oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia należy w szczególności wyłączyć pomoc na zakup statków rybackich, pomoc na rzecz wymiany lub modernizacji głównych lub dodatkowych silników statków rybackich oraz pomoc na jakiegokolwiek operacje niekwalifikowalne na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014⁽⁶⁾.
- (8) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że z dniem przyjęcia przez Unię aktów prawnych w celu ustanowienia wspólnej organizacji rynku w danym sektorze rolnictwa państwa członkowskie mają obowiązek powstrzymania się od wszelkich działań mogących zaszkodzić takiej organizacji lub wprowadzających od niej odstępstwa⁽⁷⁾. Zasada ta stosuje się również do sektora rybołówstwa i akwakultury. W związku z tym niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do pomocy, której kwotę ustala się na podstawie ceny lub ilości produktów nabytych lub wprowadzonych do obrotu. Nie powinno też mieć zastosowania do wsparcia, które wiąże się z obowiązkiem dzielenia się środkami pomocy z producentami surowców.
- (9) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do pomocy wywozowej ani pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia produktów krajowych w stosunku do produktów przywożonych. Nie powinno mieć ono zwłaszcza zastosowania do pomocy na tworzenie i funkcjonowanie sieci dystrybucyjnej w innych państwach członkowskich lub państwach trzecich. Pomoc na pokrycie kosztów uczestnictwa w targach handlowych bądź kosztów badań lub usług doradczych potrzebnych do wprowadzenia nowego lub już istniejącego produktu na nowy rynek w innym państwie członkowskim lub w kraju trzecim zwykle nie stanowi pomocy wywozowej.
- (10) Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w innych sektorach lub obszarach działalności wchodzących w zakres rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013⁽⁸⁾, to przepisy powyższego rozporządzenia powinny stosować się do pomocy przyznanej w związku z działalnością w sektorach lub obszarach działalności wchodzących w zakres stosowania tego rozporządzenia, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielenie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z tym rozporządzeniem.

⁽¹⁾ Sprawa C-222/04 Ministero dell'Economia e delle Finanze przeciwko Cassa di Risparmio di Firenze SpA et al., Zb.Orz. 2006, s. I-289.

⁽²⁾ Sprawa C-382/99 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. 2002, s. I-5163.

⁽³⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ Sprawa C-456/00 Francja przeciwko Komisji, 2002, Rec. 2002, s. I-11949.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1).

- (11) Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, to przepisy niniejszego rozporządzenia stosują się do pomocy przyznanej w związku z działalnością w sektorze rybołówstwa i akwakultury, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielenie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (12) W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić przepisy uniemożliwiające obejście maksymalnych poziomów intensywności pomocy określonych w szczegółowych rozporządzeniach lub decyzjach Komisji. Należy również ustanowić jasne i łatwe do zastosowania zasady dotyczące kumulacji.
- (13) Okres trzech lat brany pod uwagę do celów niniejszego rozporządzenia należy oceniać w sposób ciągły, zatem dla każdego przypadku nowej pomocy *de minimis* należy uwzględnić łączną kwotę pomocy *de minimis* przyznaną w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych.
- (14) W niniejszym rozporządzeniu nie wyklucza się sytuacji, w której środki można nie uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu na podstawie innych przesłanek niż te wymienione w tym rozporządzeniu, na przykład gdy środek spełnia warunki testu prywatnego inwestora lub nie wiąże się z przekazaniem zasobów państwowych. W szczególności finansowanie unijne zarządzane centralnie przez Komisję, które nie jest bezpośrednio ani pośrednio kontrolowane przez państwo członkowskie, nie stanowi pomocy państwa i nie powinno być uwzględniane przy określaniu, czy przestrzegano odpowiedniego pułapu lub górnego limitu krajowego.
- (15) W trosce o przejrzystość, równe traktowanie i możliwość skutecznego monitorowania niniejsze rozporządzenie powinno się stosować jedynie do pomocy *de minimis*, w odniesieniu do której możliwe jest wcześniejsze dokładne obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka („pomoc przejrzysta”). Takiego dokładnego obliczenia można przykładowo dokonać w odniesieniu do dotacji, dopłat do oprocentowania, ograniczonych zwolnień podatkowych lub innych instrumentów, które przewidują pewien maksymalny poziom, gwarantujący nieprzekroczenie odpowiedniego pułapu. Określenie maksymalnego poziomu oznacza, że tak długo, jak dokładna kwota pomocy jest nieznana lub jeszcze nieznana, państwo członkowskie musi przyjąć, że kwota ta jest równa maksymalnemu poziomowi, aby zagwarantować, że połączenie kilku środków pomocy nie przekroczy pułapu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu, oraz zastosować zasady dotyczące kumulacji pomocy.
- (16) W trosce o przejrzystość, równe traktowanie oraz prawidłowe stosowanie pułapu *de minimis*, wszystkie państwa członkowskie powinny stosować tę samą metodę obliczeń. Aby ułatwić obliczenia, kwota pomocy przyznanej w innej formie niż dotacje pieniężne powinna zostać przeliczona na ekwiwalent dotacji brutto. Przy obliczaniu ekwiwalentu dotacji brutto dla przejrzystych rodzajów pomocy innych niż dotacje oraz pomocy wypłacanej w kilku ratach należy stosować rynkowe stopy procentowe obowiązujące w chwili przyznawania takiej pomocy. Mając na względzie jednolite, przejrzyste i proste stosowanie zasad pomocy państwa, stopami rynkowymi stosowanymi do celów niniejszego rozporządzenia powinny być stopy referencyjne, określone w komunikacie Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych ⁽¹⁾.
- (17) Pomoc w formie pożyczek, w tym pomoc *de minimis* na finansowanie ryzyka w formie pożyczek, należy uznać za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli ekwiwalent dotacji brutto został obliczony na podstawie rynkowych stóp procentowych obowiązujących w chwili przyznania pomocy. W celu uproszczenia obsługi niewielkich pożyczek udzielanych na krótki okres w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić jasną, łatwą do zastosowania zasadę uwzględniającą zarówno kwotę pożyczki, jak i czas jej trwania. Z doświadczenia Komisji wynika, że w przypadku pożyczek objętych zabezpieczeniem pokrywającym co najmniej 50 % pożyczki i nieprzekraczających kwoty 150 000 EUR oraz udzielonych na okres nie dłuższy niż pięć lat, albo nieprzekraczających kwoty 75 000 EUR oraz udzielonych na okres nie dłuższy niż dziesięć lat, można uznać, że ekwiwalent dotacji brutto nie przekracza pułapu *de minimis*. Zważywszy na trudności związane z określeniem ekwiwalentu dotacji brutto pomocy przyznanej przedsiębiorstwom, które mogą nie być w stanie spłacić pożyczki, powyższej reguły nie powinno się stosować do takich przedsiębiorstw.
- (18) Pomocy w formie dokapitalizowania nie należy uznawać za przejrzystą pomoc *de minimis*, chyba że łączna wartość dokapitalizowania ze środków publicznych nie przekracza pułapu *de minimis*. Pomocy w formie finansowania podwyższonego ryzyka w postaci inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych, o której mowa w wytycznych dotyczących finansowania ryzyka ⁽²⁾, nie należy uznawać za przejrzystą pomoc *de minimis*, chyba że kapitał dostarczany w ramach środka nie przekracza pułapu *de minimis*.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6).

⁽²⁾ Wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach (Dz.U. C 194 z 18.8.2006, s. 2).

- (19) Pomoc w formie gwarancji, w tym pomoc *de minimis* na finansowanie ryzyka, należy uznać za przejrzystą, jeżeli ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie „bezpiecznych stawek” określonych w zawiadomieniu Komisji w odniesieniu do rodzajów danych przedsiębiorstw⁽¹⁾. W celu uproszczenia obsługi gwarancji udzielanych na krótki okres i zabezpieczających do 80 % stosunkowo niewielkich pożyczek w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić jasną, łatwą do zastosowania zasadę uwzględniającą zarówno kwotę pożyczki bazowej, jak i czas trwania gwarancji. Zasady tej nie należy stosować w odniesieniu do gwarancji na transakcje bazowe niestanowiące pożyczki, np. gwarancji na transakcje kapitałowe. Jeżeli gwarancja nie przekracza 80 % pożyczki bazowej, gwarantowana kwota nie przekracza 225 000 EUR, a czas trwania gwarancji nie przekracza pięciu lat, można uznać, że ekwiwalent dotacji brutto danej gwarancji nie przekracza pułapu *de minimis*. Tak samo jest w przypadku, gdy gwarancja nie przekracza 80 % pożyczki bazowej, gwarantowana kwota nie przekracza 112 500 EUR, a czas trwania gwarancji nie przekracza dziesięciu lat. Ponadto państwa członkowskie mogą skorzystać z metody obliczania ekwiwalentu dotacji brutto gwarancji, która to metoda została zgłoszona Komisji na podstawie innego rozporządzenia Komisji w obszarze pomocy państwa obowiązującego w danym okresie i która została zatwierdzona przez Komisję jako zgodna z obwieszczeniem w sprawie gwarancji lub aktem zastępującym to obwieszczenie; rozwiązanie takie możliwe jest pod warunkiem że zatwierdzona metoda wyraźnie odnosi się do przedmiotowego rodzaju gwarancji i rodzaju transakcji bazowej w kontekście stosowania niniejszego rozporządzenia. Zważywszy na trudności związane z określeniem ekwiwalentu dotacji brutto pomocy przyznanej przedsiębiorstwom, które mogą nie być w stanie spłacić pożyczki, powyższej reguły nie powinno się stosować do takich przedsiębiorstw.
- (20) Jeżeli program pomocy *de minimis* jest wdrażany przez pośredników finansowych, należy zagwarantować, że nie otrzymują oni żadnej pomocy państwa. Można to zrobić np. poprzez wprowadzenie wymogu, by pośrednicy finansowi korzystający z gwarancji państwa opłacali odpowiadające stawkom rynkowym składki, lub by w całości przenosili wszelką korzyść na beneficjentów końcowych, lub poprzez przestrzeganie pułapu *de minimis* i innych warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu również na poziomie pośredników.
- (21) Bezpośrednio po zgłoszeniu danego środka pomocy przez państwo członkowskie Komisja może zbadać, czy środek ten — niebędący dotacją, pożyczką, gwarancją, dokapitalizowaniem ani środkiem z zakresu finansowania podwyższonego ryzyka pod postacią inwestycji kapitałowej lub quasi-kapitałowej — prowadzi do powstania ekwiwalentu dotacji brutto o wartości mniejszej niż wysokość pułapu *de minimis*, przez co mógłby zostać objęty przepisami niniejszego rozporządzenia.
- (22) Komisja jest zobowiązana do dopilnowania, by przestrzegano zasad pomocy państwa; zgodnie z zasadą współpracy ustanowioną w art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej państwa członkowskie powinny ułatwiać wypełnianie tego zadania poprzez ustanowienie niezbędnych mechanizmów gwarantujących, że łączna kwota pomocy przyznanej zgodnie z zasadą *de minimis* jednemu przedsiębiorstwu nie przekroczy łącznego dopuszczalnego pułapu. W tym celu, przyznając pomoc *de minimis*, państwo członkowskie powinno informować zainteresowane przedsiębiorstwo o kwocie przyznanej pomocy *de minimis*, o tym, że ma ona charakter *de minimis*, oraz wyraźnie odesłać do niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie powinny zostać zobowiązane do monitorowania udzielonej pomocy, aby zapewnić nieprzekraczanie odpowiednich pułapów oraz przestrzeganie reguł dotyczących kumulacji. Aby wywiązać się z tego obowiązku, zainteresowane państwo członkowskie powinno przed przyznaniem takiej pomocy uzyskać od przedsiębiorstwa oświadczenie o wszelkiej innej pomocy *de minimis* objętej niniejszym rozporządzeniem lub innymi rozporządzeniami w sprawie *de minimis*, otrzymanej w danym roku podatkowym oraz w dwóch poprzednich latach podatkowych. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość ustanowienia centralnego rejestru obejmującego pełne informacje dotyczące przyznanej pomocy *de minimis* i weryfikowania, czy udzielenie nowej pomocy nie powoduje przekroczenia odpowiedniego pułapu.
- (23) Przed przyznaniem wszelkiej nowej pomocy *de minimis* państwa członkowskie powinny sprawdzić, czy w wyniku przyznania nowej pomocy *de minimis* pułap *de minimis* lub górny limit krajowy w danym państwie członkowskim nie zostanie przekroczony oraz czy spełniono inne warunki określone w niniejszym rozporządzeniu.
- (24) Uwzględniając doświadczenie Komisji, a w szczególności konieczność systematycznego dokonywania przeglądu jej polityki w zakresie pomocy państwa, właściwe jest ograniczenie okresu stosowania niniejszego rozporządzenia. Na wypadek gdyby niniejsze rozporządzenie przestało obowiązywać i nie zostało przedłużone, państwa członkowskie powinny dysponować sześciomiesięcznym okresem dostosowawczym w odniesieniu do pomocy *de minimis* objętej niniejszym rozporządzeniem,

⁽¹⁾ Na przykład obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom w sektorze rybołówstwa i akwakultury, z wyjątkiem:

- a) pomocy, której kwotę ustalono na podstawie ceny lub ilości produktów nabytych lub wprowadzonych do obrotu;
- b) pomocy przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- c) pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
- d) pomocy na zakup statków rybackich;
- e) pomocy na modernizację lub wymianę głównego lub dodatkowego silnika statku rybackiego;
- f) pomocy na operacje zwiększające zdolność połowową statku lub na wyposażenie zwiększające możliwości statku w zakresie lokalizacji ryb;
- g) pomocy na budowę nowych statków rybackich lub przywóz statków rybackich;
- h) pomocy na trwałe i tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej, chyba że została wyraźnie określona w rozporządzeniu (UE) nr 508/2014;
- i) pomocy na zwiady rybackie;
- j) pomocy na przeniesienie własności przedsiębiorstwa;
- k) pomocy na bezpośrednie zarybianie, chyba że zostało ono wyraźnie określone w unijnym akcie prawnym jako środek ochrony lub w przypadku zarybiania eksperymentalnego.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w jednym lub większej liczbie sektorów lub obszarów działalności wchodzących w zakres rozporządzenia (UE) nr 1407/2013, to powyższe rozporządzenie stosuje się do pomocy przyznanej w związku z działalnością w sektorach lub obszarach działalności wchodzących w zakres stosowania tego rozporządzenia, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielanie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z tym rozporządzeniem.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w zakresie podstawowej produkcji produktów rolnych wchodzącej w zakres rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013⁽¹⁾, to niniejsze rozporządzenie stosuje się do pomocy przyznanej w związku z działalnością w sektorze rybołówstwa i akwakultury, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielanie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „przedsiębiorstwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury” oznaczają przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury;
- b) „produkty rybołówstwa i akwakultury” oznaczają produkty określone w art. 5 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 1379/2013;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9).

- c) „przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu” oznacza wszelkie czynności, w tym składowanie, przetwarzanie, produkcję i dystrybucję, od chwili wyładunku lub zbioru aż do etapu produktu końcowego.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia określenie „jedno przedsiębiorstwo” obejmuje wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane co najmniej jednym z następujących stosunków:
- a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników;
  - b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;
  - c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
  - d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a)–d), poprzez jedną inną jednostkę gospodarczą lub kilka innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

Artykuł 3

Pomoc de minimis

1. Uważa się, że środki pomocy nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu i dlatego są zwolnione z wymogu zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełniają warunki określone w niniejszym rozporządzeniu.
2. Całkowita wartość pomocy *de minimis* przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie może przekroczyć 30 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych.
3. Łączna kwota pomocy *de minimis* przyznanej w okresie trzech lat podatkowych przez państwo członkowskie przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie przekracza górnego limitu krajowego określonego w załączniku.
4. Pomoc *de minimis* zostaje przyznana w dniu, w którym przedsiębiorstwo uzyskuje prawo otrzymania takiej pomocy zgodnie z obowiązującym krajowym systemem prawnym, niezależnie od terminu wypłacenia pomocy *de minimis* temu przedsiębiorstwu.
5. Pułap określony w ust. 2 oraz górny limit krajowy, o którym mowa w ust. 3, stosuje się bez względu na formę i cel pomocy *de minimis*, a także bez względu na to, czy pomoc przyznana przez państwo członkowskie jest w całości lub częściowo finansowana ze środków Unii. Okres trzech lat podatkowych ustala się przez odniesienie do lat obrotowych stosowanych przez przedsiębiorstwo w danym państwie członkowskim.
6. Do celów stosowania pułapu określonego w ust. 2 oraz górnego limitu krajowego, o którym mowa w ust. 3, pomoc wyraża się jako dotację pieniężną. Wszystkie podane wartości są wartościami brutto, czyli nie uwzględniają potrąceń z tytułu podatków ani innych opłat. W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy stanowi ekwiwalent dotacji brutto pomocy.

Pomoc wypłacana w kilku ratach jest dyskontowana do wartości w momencie przyznania pomocy. Stopą procentową stosowaną do dyskontowania jest stopa dyskontowa mająca zastosowanie w momencie przyznania pomocy.

7. Jeżeli z powodu udzielenia nowej pomocy *de minimis* pułap określony w ust. 2 lub górny limit krajowy, o którym mowa w ust. 3, zostałby przekroczony, nowa pomoc nie może być objęta przepisami niniejszego rozporządzenia.
8. W przypadku połączenia lub przejścia przedsiębiorstw, w celu ustalenia, czy nowa pomoc *de minimis* dla nowego przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa przejmującego nie przekracza pułapu lub górnego limitu krajowego, uwzględnia się wszelką wcześniejszą pomoc *de minimis* przyznaną któremukolwiek z łączących się przedsiębiorstw. Pomoc *de minimis* przyznana zgodnie z prawem przed połączeniem lub przejściem pozostaje zgodna z prawem.

9. Jeżeli przedsiębiorstwo podzieli się na co najmniej dwa osobne przedsiębiorstwa, pomoc *de minimis* przyznana przed podziałem należy przydzielić przedsiębiorstwu, które z niej skorzystało, co oznacza co do zasady przedsiębiorstwo, które przejmuje działalność, w odniesieniu do której pomoc *de minimis* została wykorzystana. Jeżeli taki przydział jest niemożliwy, pomoc *de minimis* należy przydzielić proporcjonalnie na podstawie wartości księgowej kapitału podstawowego nowych przedsiębiorstw zgodnie ze stanem na dzień wejścia podziału w życie.

Artykuł 4

Obliczanie ekwiwalentu dotacji brutto

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do pomocy, w przypadku której możliwe jest wcześniejsze dokładne obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka („pomoc przejrzysta”).
2. Pomoc w formie dotacji lub dopłat do oprocentowania uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*.
3. Pomoc w formie pożyczek uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli:
  - a) beneficjent nie jest przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego ani nie spełnia określonych właściwym dla niego prawem krajowym kryteriów objęcia zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli. W przypadku dużych przedsiębiorstw beneficjent musi znajdować się w sytuacji porównywalnej co najmniej z oceną kredytową B-; oraz
  - b) pożyczka jest objęta zabezpieczeniem pokrywającym co najmniej 50 % kwoty pożyczki oraz wynosi albo 150 000 EUR w okresie pięciu lat, albo 75 000 EUR w okresie dziesięciu lat; jeżeli kwota pożyczki jest niższa niż te kwoty lub udzielono jej na okres krótszy niż odpowiednio pięć albo dziesięć lat, ekwiwalent dotacji brutto pożyczki oblicza się jako odpowiedni odsetek odpowiedniego pułapu określonego w art. 3 ust. 2; lub
  - c) ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie stopy referencyjnej mającej zastosowanie w momencie przyznania pomocy.
4. Pomoc w formie dokapitalizowania uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*, tylko jeżeli łączna kwota dokapitalizowania ze środków publicznych nie przekracza pułapu *de minimis* określonego w art. 3 ust. 2.
5. Pomoc w formie środków finansowania ryzyka w postaci inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych jest uznawana za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli kapitał dostarczany jednemu przedsiębiorstwu nie przekracza pułapu *de minimis* określonego w art. 3 ust. 2.
6. Pomoc w formie gwarancji uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli:
  - a) beneficjent nie jest przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego ani nie spełnia określonych właściwym dla niego prawem krajowym kryteriów objęcia zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli. W przypadku dużych przedsiębiorstw beneficjent musi znajdować się w sytuacji porównywalnej co najmniej z oceną kredytową B-; oraz
  - b) gwarancja nie przekracza 80 % wartości pożyczki bazowej oraz albo gwarantowana kwota nie przekracza 225 000 EUR i czas trwania gwarancji wynosi pięć lat, albo gwarantowana kwota nie przekracza 112 500 EUR i czas trwania gwarancji wynosi dziesięć lat; jeżeli gwarantowana kwota jest niższa niż te kwoty lub gwarancji udzielono na okres krótszy niż odpowiednio pięć albo dziesięć lat, ekwiwalent dotacji brutto gwarancji oblicza się jako odpowiedni odsetek odpowiedniego pułapu określonego w art. 3 ust. 2; lub
  - c) ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie „bezpiecznych stawek” określonych w zawiadomieniu Komisji; lub
  - d) przed wdrożeniem:
    - (i) metoda wykorzystana do obliczania ekwiwalentu dotacji brutto gwarancji została zgłoszona Komisji na podstawie innego rozporządzenia Komisji w obszarze pomocy państwa obowiązującego w danym okresie i zatwierdzona przez Komisję jako zgodna z zawiadomieniem w sprawie gwarancji lub aktem zastępującym to zawiadomienie, oraz
    - (ii) metoda ta wyraźnie odnosi się do przedmiotowego rodzaju gwarancji i rodzaju transakcji bazowej w kontekście stosowania niniejszego rozporządzenia.
7. Pomoc w formie innych instrumentów uznaje się przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli instrument określa poziom maksymalny, zapewniający że odpowiedni pułap nie został przekroczony.

Artykuł 5

Kumulacja

1. W przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w jednym lub większej liczbie sektorów lub obszarów działalności wchodzących w zakres rozporządzenia (UE) nr 1407/2013 pomoc *de minimis* przyznana w związku z działalnością w sektorze rybołówstwa i akwakultury zgodnie z niniejszym rozporządzeniem można łączyć z pomocą *de minimis* przyznaną w związku z działalnością w tych sektorach lub obszarach działalności do odpowiedniego pułapu określonego w art. 3 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1407/2013, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielanie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1407/2013.
2. W przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych pomoc *de minimis* przyznana zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1408/2013 można łączyć z pomocą *de minimis* przyznaną na działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury zgodnie z niniejszym rozporządzeniem do pułapu określonego w niniejszym rozporządzeniu, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielanie działalności lub wyodrębnienie kosztów, że działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych nie odniesie korzyści z pomocy *de minimis* przyznanej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
3. Pomocy *de minimis* nie można łączyć z pomocą państwa w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych lub z pomocą państwa dla tego samego środka finansowania ryzyka w przypadku gdyby taka kumulacja miała przekroczyć maksymalny odnośny poziom intensywności pomocy lub kwotę pomocy ustaloną pod kątem specyficznych uwarunkowań każdego przypadku w rozporządzeniu o wyłączeniach grupowych lub decyzji Komisji. Pomoc *de minimis*, której nie przyznano w odniesieniu do konkretnych kosztów kwalifikowalnych lub której nie można przypisać do takich kosztów, można łączyć z inną pomocą państwa przyznaną na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych lub na mocy decyzji przyjętej przez Komisję.

Artykuł 6

Monitorowanie

1. W przypadku gdy państwo członkowskie zamierza przyznać przedsiębiorstwu pomoc *de minimis* na podstawie niniejszego rozporządzenia, pisemnie powiadamia to przedsiębiorstwo o przewidywanej kwocie pomocy (wyrażonej jako ekwiwalent dotacji brutto) oraz o jej charakterze *de minimis*, podając wyraźne odniesienie do niniejszego rozporządzenia, a także podając tytuł niniejszego rozporządzenia oraz odniesienie do jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Jeśli pomoc *de minimis* przyznaje się zgodnie z niniejszym rozporządzeniem różnym przedsiębiorstwom na podstawie programu pomocy, w którego ramach otrzymują one różne kwoty pomocy indywidualnej, zainteresowane państwo członkowskie może wypełnić ten obowiązek, informując te przedsiębiorstwa o wysokości stałej kwoty odpowiadającej maksymalnej kwocie pomocy, która ma być przyznana w ramach tego programu. W takim przypadku stała kwota służy do określenia, czy osiągnięto pułap określony w art. 3 ust. 2 i czy nie przekroczono górnego limitu krajowego, o którym mowa w art. 3 ust. 3. Przed przyznaniem pomocy państwo członkowskie uzyskuje także od zainteresowanego przedsiębiorstwa oświadczenie, w formie pisemnej lub elektronicznej, na temat wszelkiej innej pomocy *de minimis*, w odniesieniu do której stosuje się niniejsze rozporządzenie lub inne rozporządzenia dotyczące pomocy *de minimis*, otrzymanej w czasie dwóch poprzednich lat podatkowych oraz bieżącego roku podatkowego.
2. Jeżeli państwo członkowskie ustanowiło centralny rejestr pomocy *de minimis* zawierający pełne informacje dotyczące wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej przez wszelkie organy w danym państwie członkowskim, ust. 1 przestaje mieć zastosowanie z dniem, w którym informacje zawarte w rejestrze będą obejmować okres trzech lat podatkowych.
3. Państwo członkowskie przyznaje nową pomoc *de minimis* zgodnie z niniejszym rozporządzeniem dopiero po upewnieniu się, że nie podniesie ona łącznej kwoty pomocy *de minimis* przyznanej danemu przedsiębiorstwu do poziomu przekraczającego pułap określony w art. 3 ust. 2 lub górny limit krajowy, o którym mowa w art. 3 ust. 3, oraz że wszystkie warunki określone w niniejszym rozporządzeniu są przestrzegane.
4. Państwa członkowskie rejestrują i gromadzą wszystkie informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia. Informacje te zawierają wszelkie dane konieczne do wykazania, że warunki niniejszego rozporządzenia zostały spełnione. Dane dotyczące indywidualnej pomocy *de minimis* przechowuje się przez 10 lat podatkowych od daty przyznania pomocy. Dane dotyczące programu pomocy *de minimis* przechowuje się przez 10 lat podatkowych od daty przyznania ostatniej indywidualnej pomocy w ramach takiego programu.
5. Na pisemny wniosek państwo członkowskie przekazuje Komisji, w ciągu 20 dni roboczych lub w ciągu dłuższego okresu określonego we wniosku, wszelkie informacje, jakie Komisja uzna za niezbędne do oceny, czy spełnione zostały warunki niniejszego rozporządzenia, a w szczególności czy nie zostały przekroczone łączne kwoty pomocy *de minimis* otrzymanej przez przedsiębiorstwo w rozumieniu niniejszego rozporządzenia lub innych rozporządzeń dotyczących pomocy *de minimis*.

Artykuł 7

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do pomocy przyznanej przed jego wejściem w życie, jeżeli pomoc spełnia wszystkie warunki określone w niniejszym rozporządzeniu. Pomoc, która nie spełnia tych warunków, zostanie oceniona przez Komisję zgodnie z odpowiednimi ramami, wytycznymi, komunikatami oraz zawiadomieniami.
2. Uznaje się, że wszelka indywidualna pomoc *de minimis* spełniająca warunki rozporządzenia (WE) nr 1860/2004 przyznana w dniach od 1 stycznia 2005 r. do 30 czerwca 2008 r. nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu, w związku z czym nie podlega procedurze zgłoszenia przewidzianej w art. 108 ust. 3 Traktatu.
3. Uznaje się, że wszelka indywidualna pomoc *de minimis* spełniająca warunki rozporządzenia (WE) nr 875/2007 przyznana w dniach od 31 lipca 2007 r. do 30 czerwca 2014 r. nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu, w związku z czym nie podlega procedurze zgłoszenia przewidzianej w art. 108 ust. 3 Traktatu.
4. Po upływie okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia wszelkie programy pomocy *de minimis* spełniające warunki określone w tym rozporządzeniu pozostają objęte niniejszym rozporządzeniem przez kolejne sześć miesięcy.

Artykuł 8

Wejście w życie i okres obowiązywania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1 lipca 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 31 grudnia 2020 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Górny limit krajowy, o którym mowa w art. 3 ust. 3

(w EUR)

Państwo członkowskie	Maksymalna łączna kwota środków na pomoc <i>de minimis</i> , która może zostać przyznana przez państwo członkowskie w sektorze rybołówstwa i akwakultury
Austria	1 510 000
Belgia	11 240 000
Bułgaria	1 270 000
Chorwacja	6 260 000
Cypr	1 090 000
Dania	51 720 000
Estonia	3 930 000
Finlandia	7 450 000
Francja	112 550 000
Grecja	27 270 000
Hiszpania	165 840 000
Irlandia	20 820 000
Litwa	8 320 000
Łotwa	4 450 000
Luksemburg	0
Malta	2 500 000
Niderlandy	22 960 000
Niemcy	55 520 000
Polska	41 330 000
Portugalia	29 200 000
Republika Czeska	3 020 000
Rumunia	2 460 000
Słowacja	860 000
Słowenia	990 000
Szwecja	18 860 000
Węgry	975 000
Włochy	96 310 000
Zjednoczone Królestwo	114 780 000